

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2015. március végi helyzetéről*

2015. április

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

2015 márciusában az államháztartás központi alrendszerének deficitje 226,0 milliárd forintot tett ki. Ezzel együtt a központi alrendszer 2015. március végi hiánya 536,7 milliárd forint lett, melyen belül a központi költségvetés 558,3 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 10,7 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 10,9 milliárd forintos szufficittel zártak. A tavalyi évben az első háromhavi deficit 701,2 milliárd forint volt.

A tavalyi és az idei március végi egyenlegek eltérő alakulásában egyrészt a gazdaság folyamatos növekedése miatti idei magasabb adóbevételek (általános forgalmi adó, jövedéki adó, személyi jövedelemadó, szociális hozzájárulási adó, illetékbevezetések), másrészt a kedvezőbb kamategyenleg játszott szerepet.

A nagyobb bevételek a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedéseknek, valamint az adófizetési morál javítása érdekében (pl. online-pénztárgépek bekötése) hozott intézkedések sikerének köszönhetőek.

Fel kell hívni a figyelmet továbbá arra is, hogy az idei év március hónapjában a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásai jelentős összegben meghaladták az előző évi összegeket, melynek oka az, hogy a húsvéti ünnepekre tekintettel már március végén átutalásra kerültek az áprilisi családi támogatások, valamint a fogyatékosági támogatások, azért, hogy minden érintett időben megkaphassa a járandóságát. Ezen támogatások együttesen közel 35 milliárd forintot tettek ki, mely összeg értelemszerűen megnövelte a márciusi kiadásokat, ugyanakkor az áprilist csökkenti.

A 2015. évben is - hasonlóan az elmúlt évekhez - a kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása nem időarányos: az év első felében a kiadások meghaladják a bevételeket. Az uniós módszertan szerinti 2015. évi hiánycél nem változik, az továbbra is a GDP 2,4%-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés március végi bevételei az előző év azonos időszakához képest 111,5 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak, melynek háttérében elsősorban a magasabb adóbevételek állnak.

A központi költségvetés március végi kiadásai 126,3 milliárd forinttal teljesültek alacsonyabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában. A két év összehasonlítását befolyásolta az a tény is, hogy tavaly március végéig került sor a helyi önkormányzatok adósságkonszolidációja keretében 68,2 milliárd forint törlesztési célú támogatás kifizetésére. Mindezen felül elmaradtak az előző évitől a költségvetési szervek kiadásai, a helyi önkormányzatok támogatásai, a társadalmi önszerveződések támogatásai és az egyéb kiadások is.

Kamategyenleg

A kamatkidadások 2015. I-III. hónapban 308,0 milliárd forintot tettek ki, 75,8 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 112,5 milliárd forintos szintet értek el, 83,0 milliárd forinttal többet az előző évinél. A

nettó kamatkiadás (195,5 milliárd forint) így összességében 158,8 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, amely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2015. március végi 10,7 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 1,8 milliárd forintos hiányából, valamint az Egészségbiztosítási Alap 12,5 milliárd forintot megközelítő többletéből tevődik össze. 2014. I-III. hónapban az alapok együttes többlete 63,9 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban kiadási oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a nyugellátásokra, a gyógyító-megelőző ellátásokra, valamint a gyógyszer támogatásra és a gyermekgondozási díjra kifizetett összegek.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-III. havi 10,9 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei közel 2 milliárd forinttal, kiadásai 22,0 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadása, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kiadásai teljesültek magasabban az előző év azonos időszakához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének március végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	2014. évi előzetes tény (1)	2014. I-III. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2015. évi törvényi előirányzat (1)	2015. I-III. hó tény (2)	előirányzat= 100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-837,1	-796,1	95,1	-826,5	-558,3	67,5
bevétel:	11 800,9	2 271,0	19,2	10 890,7	2 382,5	21,9
kiadás:	12 638,0	3 067,1	24,3	11 717,2	2 940,8	25,1
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	5,7	31,0	-	-50,9	10,9	-
bevétel:	471,9	118,0	25,0	486,7	119,9	24,6
kiadás:	466,2	87,0	18,7	537,6	109,0	20,3
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	5,7	63,9	-	0,0	10,7	-
bevétel:	5 031,6	1 253,1	24,9	4 935,4	1 230,9	24,9
kiadás:	5 025,9	1 189,2	23,7	4 935,4	1 220,2	24,7
EGYENLEG ÖSSZESEN	-825,7	-701,2	84,9	-877,4	-536,7	61,2
bevétel:	17 304,4	3 642,1	21,0	16 312,8	3 733,3	22,9
kiadás:	18 130,1	4 343,3	24,0	17 190,2	4 270,0	24,8

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK
FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben az év első három hónapjában 78,9 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékétől 7,7 milliárd forinttal (8,9%-kal) maradt el. A befizetések 7,4%-kal alacsonyabban, míg a kiutalások 8,6%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A befizetések elmaradását a tavalyi évben egyszeri alkalommal fizetendő hitelintézeti hozzájárulás 7,4 milliárd forintos összege okozta. E tétel figyelmen kívül hagyásával a 2015. év első három hónapjának befizetései 0,4 milliárd forinttal meghaladják az előző év azonos időszakában keletkezett befizetéseket.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben március végéig 2,9 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 0,4 milliárd forinttal haladta meg a 2014. év azonos időszakában befolyt bevételt.

A **cégautóadóból** március végéig 7,9 milliárd forint bevétel teljesült, mely közel megegyezik a 2014. év azonos időszakának értékével.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első három hónapjában a központi költségvetésben 11,8 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés 7,3 milliárd forinttal magasabb a 2014. év azonos időszakának bevételénél. A növekedés háttérében törvényváltozás hatása (adóelőleg-fizetési kötelezettség előírása) áll.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-III. hónapjában 3,7 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 9,8%-kal maradt el a 2014. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 6,1 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első három hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékét 1,9 milliárd forinttal haladta meg. A többlet a befizetések növekedésének és a kiutalások csökkenésének köszönhető.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-III. havi adatok alapján 1,3 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,1 milliárd forinttal maradt el.

Bányajáradék címén március végéig mintegy 9,8 milliárd forint bevétel keletkezett a központi költségvetésnek. A 2014. évi adatokhoz képest 8,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a befizetés, mely a Brent kőolaj ára jelentős csökkenésének tudható be.

A **játékadóból** az év első három hónapjában 9,4 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 1,3 milliárd forinttal magasabb a 2014. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron március végéig 5,0 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 8,2 milliárd forint összegű bevételtől 3,2 milliárd forinttal maradt el. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** március végéig összesen 82,9 milliárd forint bevétel teljesült, amely az éves előirányzat 22%-át teszi ki. E bevételek között jelennek meg elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek, a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból, valamint a különféle bírságokból származó bevételek is. Ezen belül a legnagyobb tételt az elektronikus útdíj 30,6 milliárd forintot kitevő összege képviseli.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** sora március végéig a központi költségvetésnek 36,3 milliárd forint bevétele származott, amely 2,1 milliárd forinttal magasabb a 2014. év azonos időszakának bevételénél. A bevétel bázisévhez viszonyított magasabb teljesülésének oka az, hogy 2014-ben a március havi kötelezettségből 2,8 milliárd forint áprilisban folyt be a költségvetésbe.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyres ágazatokat terhelő különadóból** 2015. I-III. hónapjában 41,6 millió forint bevétel származott. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett bevétel.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron március végéig 13,5 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 10,1 milliárd forint összegű bevételt 3,4 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a bázishoz képest mintegy 25 ezer fővel (31%-kal) emelkedett a kisadózók tételes adóját választó adóalanyok száma.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első három hónapjában 2,2 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakától 1,3 milliárd forinttal maradt el. Az elmaradás oka az, hogy 2015. január 1-jétől megszűnt a kisvállalati adózók havi előlegfizetési kötelezettsége, az adónem hatálya alá tartozó cégeknek egységesen negyedévente kell előlegfizetési kötelezettséget teljesíteniük.

A **közműadó** mérlegsoron március végéig 25,6 milliárd forint bevétel teljesült, ez a tavalyi összeget 1,3 milliárd forinttal haladta meg. Az első befizetési kötelezettség márciusban keletkezett.

A **reklámadó** mérlegsoron március végéig közel 1 milliárd forint bevétel teljesült, az első befizetési kötelezettség júliusban keletkezik. Ez az adónem 2014. augusztus 15-től hatályos, az első befizetési kötelezettség 2014 augusztusában jelentkezett.

2. Az év első három hónapjában az **általános forgalmi adóból** 684,1 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 67,5 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 7,8%-kal, míg a kiutalások 4,3%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a kereskedelmi szektorhoz, az építőiparhoz, valamint a villamosenergia-, gáz- és gőzellátás szektorokhoz köthető. A kiutalások növekedésének hátterében az elmúlt év végi befizetések növekedése áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első három hónapjában 202,2 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 22,6 milliárd forinttal, 12,6%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 115,1 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 16,0 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések növekedését a gázolaj-, valamint a benzinforgalom bázisévhez mért növekedése magyarázza. A dohánygyártmányok jövedéki adója (67,3 milliárd forint) 4,8 milliárd forinttal volt magasabb a tavalyi év bevételénél. A magasabb teljesülés hátterében a dohánytermékek utáni kedvezőbb adójegy-elviteli adatok állnak. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 19,8 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 1,7 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél. A növekedés a népegészségügyi termékadó alkoholtermékekre történő kiterjesztése bevételekre gyakorolt pozitív hatásának a következménye.

A **regisztrációs adóból** az év első három hónapjában 4,8 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 111,6%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés hátterében a gépjármű forgalomba helyezések emelkedése áll.

A **távközlési adóból** március végéig 13,7 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely bevétel 0,3 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi összegtől.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első három hónapjában 59,6 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakától 14,4 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés hátterében a Kincstár befizetéseinek csökkenése áll, melyet részben kompenzált a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése.

A **biztosítási adóból** március végéig 8,5 milliárd forint bevétel keletkezett, mely bevétel 0,1 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi összeget.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-III. hónapjában 421,7 milliárd forint volt, amely a 439,3 milliárd forintos bruttó befizetés és a 17,6 milliárd forintos kiutalás egyenlegéként képződött. Ez a bevétel 24,9 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 23,0 milliárd forinttal (5,5%-kal) nőttek, míg a kiutalások 1,9 milliárd forinttal (9,7%-kal) csökkentek. A befizetések növekedésének hátterében elsősorban a versenyszektor bérfiáramlásának növekedése áll.

Az **illetékbecfizetések** – a 2014. év első háromhavi bevételéhez viszonyítva 11,7%-kal, 3,3 milliárd forinttal magasabb – összege 31,4 milliárd forintot tett ki. A nagyobb teljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított nagyobb összegű befizetések állnak.

A **gépjárműadó**ból március végéig 5,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának 2013. évi változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2015 első három hónapjában **a központi költségvetési szervek bevételei** összesen 358,2 milliárd forintot tettek ki, mely 1,3%-kal alacsonyabb a 2014. január-március havi bevételnél (362,8 milliárd forint). Az intézmények érintett időszaki bevételei közül az alábbi tételek emelhetők ki: 210,7 milliárd forintot az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, 24,1 milliárd forintot az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások, 17,7 milliárd forintot a közhatalmi, 56,1 milliárd forintot a működési bevételek tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.
5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** 2015. január-március hónapban 22,2 milliárd forint volt, ami 7,5 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest (2014-ben 29,7 milliárd forint).
6. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** között az **EU támogatás** a 2015. év első három hónapjában 118,4 milliárd forint volt, amely mintegy 82,3 milliárd forinttal maradt el a 2014. év azonos időszakának teljesülésétől. A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (a továbbiakban: NSRK) operatív programjainál 63,5 milliárd forint bevétel keletkezett. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program sorain a 2015. év első három hónapjában a bevétel 50,1 milliárd forint összegben teljesült.
7. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege 2015. január-március hónapban 0,9 milliárd forint volt, amely több mint fele az előző év azonos időszaka befizetéseinek (2014-ben 1,6 milliárd forint). Ebben az évben 0,3 milliárd forint a 2015. évi költségvetési törvény 9. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggésben a szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése. A fennmaradó részt a költségvetési törvény 9. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése tette ki.
8. **Az elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap az I. negyedévben teljesítette a 2,5 milliárd forintos befizetést.
9. **A helyi önkormányzatok befizetései** címen 2015. március végéig a teljesítés 6,0 milliárd forint volt, ami 1,4 milliárd forinttal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Ez a sor tartalmazza a tárgyévet megelőző évi

önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát, a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő befizetéseket, továbbá a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.

10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első háromhavi összege 11,2 milliárd forint volt, amelynek több mint 65%-át (7,4 milliárd forint) az értékesítési bevételek adták. Ezen belül a legnagyobb összeg az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítési bevétele volt (5,4 milliárd forint), a további összegek ingatlanértékesítésből származnak. A hasznosítási bevételek meghatározó tételét az 1,2 milliárd forintos szerencsejáték koncessziós befizetés jelentette. A 2015. év első háromhavi bevétele 0,8 milliárd forinttal magasabb a tavalyinál, a többlet az ingatlanértékesítésekre vezethető vissza.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2015. I-III. hónapjában 112,5 milliárd forintot tettek ki. A forintban fennálló követelések 112,3 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 47,0 millió forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 170,0 millió forint bevétel származott 2015. I-III. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb (83,0 milliárd forinttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 84,0 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele 1,0 milliárd forinttal alacsonyabb lett a tavalyinál.
12. Az **egyéb bevételek** összege március végéig 9,0 milliárd forintot tett ki. Az időarányost jelentősen meghaladó teljesülés fő oka, hogy az előző évi – elsősorban kötelezettségvállalással nem terhelt – maradványok átcsoportosításának (1033/2015. (I. 30.) Korm. határozat) technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen 6,1 milliárd forint került elszámolásra az egyéb bevételek között. Március végéig a tőkekövetelések visszatérülésén belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetéseiből 17,5 millió forint bevétel származott a költségvetésnek.
13. Az **egyéb uniós bevételeken** belül a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 3,4 milliárd forint realizálódott, az uniós támogatások utólagos megtérüléseként 7,8 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe 2015. március végéig.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első három hónapjában 106,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg közel két és félszerese az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékének. Az eltérés alapvetően a helyközi személyszállítási közszolgáltatásokhoz és a vasúti pályahálózat

működtetéséhez kapcsolódó költségtérítések megemelkedett mértékű kifizetésére vezethető vissza. Ezen magasabb összegű folyósítás azzal magyarázható, hogy az érintett kiadások teljesítését megalapozó és lehetővé tevő közszolgáltatási szerződések éves kifizetési záradékainak ellenjegyzési folyamata az idei évben az elmúlt évihez képest már korábbi időszakban lezárult.

2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év I-III. hónapjában 17,5 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások az év első három hónapjában 25,5 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 3,8%-kal maradt el az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékétől. Az eltérés az alacsonyabb mértékű közlekedési szolgáltatói igénylésekre vezethető vissza.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások 2015 első három hónapjában 27,3 milliárd forintot tettek ki, ami 1,1%-kal magasabb a 2014. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés több tényező együttes hatására vezethető vissza: egyrészt az árfolyam és a referenciahozamok, másrészt az egyes konstrukciót igénybe vevők létszámának változására.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra 2015. I-III. hónapban összesen 135,7 milliárd forintot fordítottak, amely a 2014. évi március végi kiadásokat 30,0 milliárd forinttal haladta meg. Az idei összegből 31,9 milliárd forintot tett ki az egyes családi támogatások (családi pótlék, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, anyasági segély) áprilisi kifizetésének előrehozása március hónap végére, a húsvéti ünnepeket megelőzően. Így idén az I-III. hónapban családi pótlékre összesen 107,2 milliárd forintot, gyermekgondozási segélyre 20,4 milliárd forintot, gyermeknevelési támogatásra pedig mintegy 4,1 milliárd forintot fizettek ki. A korhatár alatti ellátásokra 2015. I-III. hónapban a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból 37,8 milliárd forintot fordítottak, amely 6,9 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában kifizetett összegek. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 17,3 milliárd forintot folyósítottak, a szolgálati járandóságra kifizetett összegek pedig meghaladták a 20,5 milliárd forintot. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (1,8%) a hatását.) A jövedelempótló és

jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2015. I-III. hónapban kifizetett összegek (31,7 milliárd forint) több mint kétszeresét tették ki az egy évvel korábbi kiadásoknak. E kiadások között jelenik meg idén januártól a járási szociális feladatok ellátása, amely az ápolási díj és az időskorúak járadéka mellett márciustól a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az újonnan bevezetésre került egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását is tartalmazza. Ezen ellátásokra az év első három hónapjában összesen 13,6 milliárd forintot fordítottak, melyből a márciustól átkerült foglalkoztatást helyettesítő támogatásra 6,1 milliárd forintot fizettek ki. Az idei I-III. havi kiadásokat növelte továbbá, hogy a fogyatékosági támogatás és a megváltozott munkaképességűek kereset-kiegészítése esetében is előrehozásra kerültek az áprilisi ellátások (összesen 2,8 milliárd forint összegben). A különféle jogcímen adott térítések 2015. I-III. hónapban 6,4 milliárd forintot tettek ki, amely a tavalyi évi teljesítéstől kismértékben maradt el. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel a közgyógyellátásra fordított 4,6 milliárd forint.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2015. január-március hónapban 929,2 milliárd forintot tettek ki, amely 2,7%-kal elmaradt az előző év azonos időszakában teljesült kiadásoktól (954,7 milliárd forint). Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 573,8 milliárd forint a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, valamint a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi kiadásokra 274,6 milliárd forintot, beruházásokra pedig 39,3 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2015. évi első háromhavi teljesítése 287,9 milliárd forintot tett ki, amely 0,2%-kal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (a 2014. évben 288,6 milliárd forint). Ezen időszak teljesítéséből az alábbi nagyobb tételek emelhetők ki: 63,8 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás és tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések), 27,6 milliárd forint kifizetés az „Autópálya rendelkezésre állási díj” törvénysorról, 22,8 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására, 20,2 milliárd forint kifizetés az FM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” törvénysorról, valamint 16,1 milliárd forint kifizetés az NFM "Közúthálózat fenntartás és működtetés" törvénysorról.
8. Az év első három hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 484,9 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely 49,4 milliárd forinttal haladta meg a 2014. évi azonos időszak kifizetését. Az uniós kiadási előirányzatokon belül az NSRK sorai 412,0 milliárd forintban teljesültek. A Közlekedés Operatív Program (154,5 milliárd forint), valamint a Környezet és Energia Operatív Program (107,3 milliárd forint) teljesítették a legjobban az operatív programok közül. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program sorain a 2015. év első három

hónapjában 61,1 milliárd forint összegben teljesült kiadás, melynél az I. tengely (Mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása) teljesítése volt kiemelkedő.

9. **Az elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-III. havi adatok alapján 38,1 milliárd forint került átutalásra a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. **A Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** törvényi előirányzat idén is az Egészségbiztosítási Alap különféle jellegű költségvetési támogatásaiból tevődik össze. E célra 2015. március végéig összesen 144,2 milliárd forintot fordítottak, szemben az előző év azonos időszaka 229,3 milliárd forintos kifizetésével. Idén az I-III. hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 93,5 milliárd forintot meghaladó támogatásban részesült, amely némileg magasabb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél (92,6 milliárd forint). Ez a hozzájárulás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére idén március végéig 43,2 milliárd forint támogatásban részesült, szemben az előző év azonos időszaka 86,3 milliárd forintos költségvetési hozzájárulásával. 2015. január-március hónapban az alap kiadásainak támogatására szolgáló pénzeszközátadás 7,5 milliárd forintot tett ki, lényegesen elmaradva a tavalyi évi első háromhavi 27,4 milliárd forintos összegtől.
11. **A helyi önkormányzatok támogatása** 2015. március végéig összesen 165,3 milliárd forintban teljesült, amely 12,4 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. A helyi önkormányzatok 2015. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 649,3 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2014. évi támogatástól mintegy 66,6 milliárd forinttal marad el (ennek döntő részét a segélyezési ellátások járási hivatalokhoz történő áttelepítése okozza). A március végi jelentősebb tételek a következők:
 - a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 159,8 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása alcímen 43,0 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 43,4 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 62,8 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 10,6 milliárd forint;

- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására 3,2 milliárd forint, ezen belül:
 - = a működési célú költségvetési támogatás 0,1 milliárd forint,
 - = a felhalmozási célú költségvetési támogatás 2,3 milliárd forint,
 - = az önkormányzati fejezeti tartalék 0,3 milliárd forint,
 - = a vis maior támogatás címről 0,5 milliárd forint;
- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2015. évi kompenzációjára 2,1 milliárd forint;
- további új jogcímekekre 0,2 milliárd forint

kifizetés történt.

12. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási tételről a 2015. év első három hónapjában nem történt kifizetés.
13. **Kamatkiadásokra** 2015. I-III. hónapjában 308,0 milliárd forintot fordított a költségvetés. A forintban fennálló adósság 190,2 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 158,7 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 24,6 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része a devizában fennálló adóssághoz kötődött, 117,8 milliárd forinttal terhelve 2015. I-III. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (99,5 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 18,3 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva jelentősen csökkentek.
14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket. A mérlegsorról az év I-III. hónapjában 967,5 millió forint kifizetés történt.
15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron március végéig 1,0 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 384,2 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 627,7 millió forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 16,5 millió forintot fizettek ki.
16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2015. március végéig 2,7 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 2,1 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezesi ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A 2015. évi adatok közel 35%-kal kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest. Összetétele ugyanakkor az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a beváltások döntő része.
17. Az **egyéb kiadások** összege március végéig 27,5 milliárd forint volt. Ez mintegy 15 milliárd forinttal maradt el a tavalyi év hasonló időszakától, melynek fő oka, hogy idén január elsejétől megszűnt az ÁKK Zrt. tranzakciósilleték-fizetési

kötelezettsége. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként március végéig 9,2 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíjbefizetésekből származnak.

18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az év első három hónapjában teljesített összeg 114,0 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** első háromhavi összege 49,0 milliárd forint volt, amelynek meghatározó tételeit cégalapítások, illetve tőkeemelés adták (együttesen 32,0 milliárd forint). További nagyobb összegű tételeket jelentettek az állami tulajdonú társaságoknak nyújtott támogatások. Az ez évi kiadások 21,3 milliárd forinttal haladták meg az egy évvel korábbit, amely az említett kiemelt tételek következménye.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-III. havi 10,9 milliárd forintos többlete a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 2,7 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 4,7 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 0,8 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 8,5 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 1,8 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 7,6 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-III. havi többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei közel 2 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányada – a magasabb előirányzatnak megfelelően – alakult kedvezőbben.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 22,0 milliárd forinttal nagyobb összegben teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadása, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kiadásai teljesültek magasabban az előző év azonos időszakához képest.

III.**A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK
GAZDÁLKODÁSA****NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP****1. Az egyenleg alakulása**

Az alap költségvetése az év első három hónapját kismértékű hiánnyal zárta, melynek összege 1,8 milliárd forint volt. Tavaly az év első negyedében az alap közel 28 milliárd forintos többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

Március végén az alap bevételeinek összege 748,3 milliárd forintot tett ki, ami az előirányzat 24,7%-ának felel meg. Az előző év ugyanezen időszakában a bevételek összege 767,6 milliárd forint volt, az akkori előirányzat 24,6%-a.

A bevételek mintegy 98,8%-át képező szociális hozzájárulási adóból és járulékból 739,5 milliárd forint származott, ami az éves előirányzat 24,7%-a. Az előző évben 756,3 milliárd forint volt az ezen a jogcímen képződött bevétel. A két időszak összehasonlításánál figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya a társadalombiztosítás két pénzügyi alapja között, a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése 96,3%-ról 85,46%-ra módosult.

Az egyéb járulékok és hozzájárulások összege 2,6 milliárd forint volt, ami 0,7 milliárd forintra kevesebb, mint egy esztendővel korábban. Ebbe a körbe – csak a meghatározó előirányzatot említve – az egyszerűsített foglalkoztatás utáni befizetés tartozik.

A késedelmi pótlék és bírság összege 2,9 milliárd forintot tett ki, ami az éves előirányzat 24,5%-a. A bázisidőszakban a kérdéses bevétel 1,3 milliárd forintra több volt.

3. A kiadások alakulása

Az év első negyedében az alap kiadásainak összege 750,1 milliárd forint volt, ami az előirányzat időarányos részénél alacsonyabb, 24,8%. Az összehasonlított időszakban 739,6 milliárd forint volt a teljesítés, az akkori előirányzat 23,7%-a.

A nyugellátásokra fordított összeg 746,1 milliárd forint volt, ami az előirányzat 24,8%-ának felel meg. Az előző év azonos időszakához viszonyított növekedés 11,2 milliárd forintot tett ki. A nyugdíjkiadások tartalmazzák a 2014. évi költségvetési törvényben előírt, a 2014. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó 1,8%-os mértékű emelés hatását.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásaira fordított összeg 2,3 milliárd forintot tett ki, ami az éves előirányzat 21,5%-a. 2014 első negyedében 2,7 milliárd forint volt az erre a célra fordított kiadás.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap az első negyedévet 12,5 milliárd forintot megközelítő szufficittel zárta. Egy évvel korábban a költségvetési pozíciója szintén szufficites volt, ekkor 36,0 milliárd forint többlet keletkezett.

2. A bevételek alakulása

A bevételek első negyedévi összege 482,6 milliárd forintot tett ki, amely a bevételi főösszeg 25,3%-a. Ez 2,9 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi értéktől.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok háromhavi összege 243,4 milliárd forint volt, a teljesítési arány 24,7%. Ez az előző év azonos időszakának értékét 43,4%-kal, mintegy 73,7 milliárd forinttal haladta meg.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból a tárgyalt negyedévben 11,8 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 0,8 milliárd forinttal haladta meg a bázisidőszak összegét.

Az egészségügyi hozzájárulásból 45,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 9,6%-kal több az előző év azonos időszakához képest. A teljesítés az időarányos előirányzatot több mint 5 milliárd forinttal haladta meg.

A bevételek mintegy 30,2%-át kitevő költségvetési hozzájárulás háromhavi összege 145,6 milliárd forintot tett ki, amely az előző évben átadott összegnek 63,1%-a. A teljesítésből több mint 93,5 milliárd forint volt a járulék címen átvett pénzeszköz, 43,2 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére átvett összeg, a tervezett pénzeszközátvételé pedig 7,5 milliárd forint. A fennmaradó részt az egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás (1,4 milliárd forint) tette ki.

Az egyéb bevételekből 35,1 milliárd forint keletkezett, amely az előirányzat 27%-a, és 3,7 milliárd forinttal haladta meg az előző év I-III. havi bevételét. Az ide tartozó baleseti adóból 10,1 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 5,4 milliárd forint bevétel származott. A két adónem tekintetében az első háromhavi teljesítés összességében 1,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi értéknél. Ebben a bevételi csoportban szereplő gyógyszergyártói és -forgalmazói befizetések összege 16,9 milliárd forintot tett ki, amely az előző év azonos időszakát 4,2 milliárd forinttal haladta meg.

3. A kiadások alakulása

Az alap kiadásai az első negyedévben 470,1 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 24,6%-a. Egy évvel korábban 449,5 milliárd forint volt az összes kiadás.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra mintegy 140,5 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat 24,8%-a. Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 82,1 milliárd forint volt, amely 2,7 milliárd forinttal maradt el a bázisidőszak értékétől. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 26,7 milliárd forintot, táppénzre 18,4 milliárd forintot fordított az egészségbiztosítás.

Az előbbi ellátás 2,7 milliárd forinttal, míg az utóbbi ellátás 2,5 milliárd forinttal haladja meg az egy évvel korábbi értékeket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásokra kifizetett I-III. havi összeg 231,1 milliárd forint volt, ez 13,5 milliárd forinttal több, mint egy évvel korábban. Februártól - januárig visszamenőleg - a területi ellátási kötelezettségű háziorvosi szolgálatok szolgálatonként havi 130 ezer forint fix összegű rezsitámogatásban részesülnek.

A gyógyszerek támogatására fordított első negyedévi összeg 74,6 milliárd forintot tett ki, amely 2,0 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának értékét. A gyógyászati segédeszköz támogatásra fordított kiadás 13,9 milliárd forint, a bázisidőszakhoz viszonyított többlet 0,5 milliárd forint volt.

Az alapkezelő (OEP) I-III. havi működési kiadásai 2,4 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 26,6%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg szinte megegyezik az idei értékkel.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága március végéig 489,4 milliárd forinttal növekedett, amit négy – egymást részben ellensúlyozó – tényező eredményezett. Az első tényező a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – beleértve a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokat – 739,2 milliárd forint értékben, ami főként a költségvetés éves hiányát és részben a devizalejáratokat finanszírozza. A második tényező a deviza-keresztárfolyamok jelentős változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat növelte 463,1 milliárd forint összegben. A harmadik – előbbiekkal ellentétes hatású – tényező a nettó devizalejárat 286,1 milliárd forint értékben. A negyedik – szintén csökkentő hatású – tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke 426,8 milliárd forinttal csökkent.

Az előzetes adatok szerint március végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2014		2015		Változás	
	záró	%	március	%	Mrd Ft	%
Forint	14 612,0	61,2	15 351,3	63,0	739,2	5,1
Hitel	623,3	2,6	732,8	3,0	109,5	17,6
Államkötvény	9 989,0	41,8	10 090,3	41,4	101,2	1,0
Lakossági állampapír	2 411,1	10,1	2 602,5	10,7	191,4	7,9
Diszkontkincstárjegy	1 588,6	6,7	1 925,7	7,9	337,1	21,2
Deviza	8 957,9	37,5	8 245,0	33,8	-712,9	-8,0
Összesen	23 569,9	98,7	23 596,3	96,8	26,3	0,1
Egyéb kötelezettségek	311,2	1,3	774,2	3,2	463,1	148,8
Mindösszesen	23 881,1	100,0	24 370,5	100,0	489,4	2,0

A **költségvetés forintadóssága** 739,2 milliárd forinttal nőtt, és 15 351,3 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban egyrészt a 116,7 milliárd forint értékű, nemzetközi fejlesztési intézetektől projektfinanszírozási célú hitellehívás, másrészt 22,3 milliárd forint értékű, a MÁV-tól történő forinthitel-átvállalás következtében nőtt, a 29,6 milliárd forint törlesztés következtében csökkent, így összességében 109,5 milliárd forinttal növekedett. Így a központi költségvetés forinthitel állománya március végén 622,2 milliárd forint nemzetközi fejlesztési intézet felé és 110,6 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 60%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 629,8 milliárd forinttal, 14 618,5 milliárd forintra nőtt március végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 102,1 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 337,1 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 191,4 milliárd forintos növekedésének a következménye. A nem piaci államkötvények állománya 0,8 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A *lakossági állampapírok*on belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 100,2 milliárd forinttal nőtt, a március végi állomány 1189,2 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 6,3 milliárd forintos növekedés következtében 35,1 milliárd forintra emelkedett március végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az 1 éves *Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 13,1 milliárd forinttal, 368,3 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2015. március végén 69,2 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 997,0 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből március végéig 2,5 milliárd forint összegben került sor értékesítésre, így állománya elérte a 12,8 milliárd forintot. Március végén a lakossági állampapírok

állománya 2602,5 milliárd forintot tett ki, ami 191,4 milliárd forint növekedést jelent 2014. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* márciusban 130,6 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4872,0 milliárd forintos állampapír-állomány 1,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2014. december végi állománynál. A külföldi állomány 3,6%-a, 175,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 96,4%-a, 4696,7 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje március végén 4,94 év volt.

A **központi költségvetés devizaadóssága** március végéig 712,9 milliárd forinttal, 8245,0 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 79,3 milliárd forinttal, a MÁV-tól történő devizahitel-átvállalás következtében 1,1 milliárd forinttal nőtt, a devizaadósság törlesztése ugyanakkor 366,5 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 426,8 milliárd forinttal csökkent, és bruttó módon számítva a teljes adósság 33,8%-át tette ki március végén.

A teljes adósság 25,4%-át kitevő **devizakötvények** esetében, figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepedési kötvény 79,3 milliárd forint összegű értékesítését, a 356,3 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 327,9 milliárd forintos árfolyamnyereséget, a devizakötvény-adósság 6188,6 milliárd forintot tett ki március végén, amely a 2014. év végéhez képest 604,9 milliárd forint csökkenést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 8,4%-át tették ki március végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 1,1 milliárd forint MÁV-tól történő devizahitel-átvállalás, 10,2 milliárd forint törlesztés és 98,9 milliárd forint árfolyamnyereség következtében 108,0 milliárd forinttal csökkent, és 2056,4 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezett fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az eurókötvényekhez képest, ha nem lett volna átváltva arra. A nem euró devizakötvények és az azokra kötött swapok lejáratakor a swapon elért megtakarítást az állam realizálja, mivel a törlesztés az adósság euró értékének megfelelően alakul. Ezt követően a mark-to-market betétnek a lejárt swapra eső részét az állam visszafizeti a partnernek, annak állománya csökken a megtakarítás nagyságával. (A februári dollárkötvény-lejárat hatására 39,7 milliárd forinttal csökkent a mark-to-market állomány.) Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az

euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. 2015 első három hónapjában az egyéb kötelezettségek állománya 463,1 milliárd forinttal nőtt, és március végén 774,2 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek márciusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,8-ről 1,5-re csökkent. A *kötvényauctionokon* a fedezettség az előző havi 2,2-ről 1,8-re mérséklődött.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó márciusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 3 bázisponttal csökkent, és 1,61%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* márciusi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,62% lett, amely 2 bázisponttal alacsonyabb a februári értéknél.

A *3 éves kötvényauctionon* a hozam 13 bázisponttal 2,10%-ra csökkent az utolsó februári aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva, az *5 éves kötvény* utolsó márciusi aukcióján az átlaghozam 2,61%-ot ért el, ami 11 bázispontos csökkenést jelent a februári aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 3,28%-os átlaghozama 4 bázisponttal haladja meg az utolsó februári aukción kialakult átlaghozamot. *15 éves kötvényauctionra* márciusban nem került sor.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3 hónapos lejáraton 8 bázisponttal csökkent, a 12 hónapos lejáraton stagnált, míg a többi lejáraton 4-37 bázisponttal emelkedett a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa márciusban 15 bázisponttal 1,95%-ra csökkentette a jegybanki alapkamat szintjét.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 8 bázisponttal 1,50%-ra csökkent, a 6 hónapos hozam 4 bázisponttal 1,64%-ra emelkedett, a 12 hónapos hozam 1,63%-on stagnált. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 11 bázisponttal 2,12%-ra, az 5 éves hozam 13 bázisponttal 2,60%-ra, a 10 éves hozam 37 bázisponttal 3,28%-ra, a 15 éves hozam 28 bázisponttal 3,40%-ra nőtt.

